

SALSMANS, Jozef (Antwerpen 2 september 1873
– Mechelen 19 januari 1944).
Trad na zijn humaniorastudies aan het Onze-Lieve-

Vrouwcollege te Antwerpen in bij de jezuïeten te Drongen (1891), studeerde aan het Filosofisch (1894-1897) en Theologisch (1901-1906) College van zijn orde te Leuven en was tussenin leraar aan het O.-L.-V.-college en docent voor zijn jongere medebroeders. Salsmans werd in 1905 priester gewijd en was van 1907 tot 1936 professor moraaltheologie.

Over deze materie schreef Salsmans Nederlandstalige moraaltheologische werken voor leken. Door zijn werken over Joost van den Vondel en Adriaen Poirters bracht hij de vroege Nederlandstalige letterkunde terug tot leven. Hij schreef in verschillende Vlaamsgezinde tijdschriften zoals *Het Belfort*, *Dietsche Warande en Belfort*, *De Vlaamsche Vlagge*, *Hoogstudent*, *De Blauwvoet* (1920-1941), *Gudrun* en *Missietijdschrift der Vlaamsche Studenten*. Deze artikels behandelden vooral figuren uit het verleden die ofwel schreven in het Nederlands, de moedertaal verdedigden of een moraaltheologische achtergrond bezaten.

Salsmans pleitte meer voor een culturele verheffing van het Vlaamse volk dan voor politieke actie. Zo raadde hij in zijn bijdrage voor *De Student* in 1927 de katholieke, flamingantische jeugd aan zich ver van de politiek te houden en zelfvorming voorop te stellen. Hij nam in die tijd ook stelling tegen het **Algemeen Katholiek Vlaamsch Studentenverbond** (AKVS) dat volgens hem enkel tegen de geestelijke en politieke overheid ophitste. In Leuven was hij bevriend met flamingantische professoren en studenten. Salsmans was in het geheim actief in de gilde *Eigen Leven* en schreef voor hun tijdschrift *Hooger Leven*. Samen met hen streefde hij naar de oprichting van een algemeen, katholiek, Vlaams dagblad. Ook was hij medestichter van de **Vlaamse Leer gangen te Leuven**. Vanaf 1904 was hij lid van de Koninklijke Zuidnederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis, waarvan hij van 1921 tot 1933 voorzitter was. Vanaf 1922 en 1925 was hij corresponderend respectievelijk werkend lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde, van 1931 tot 1932 haar bestuurder en van eind 1938 tot eind 1942 lid van de bestuurscommissie.

In 1936 verliet Salsmans Leuven en werd overste van de jezuïeten te Mechelen. Hij bleef in verschillende mannelijke en vrouwelijke hogescholen moraaltheologie geven. In zijn laatste levensjaren werkte hij aan een biografie over zijn vriend **Emiel Vliebergh**.

WERKEN: *Vondel voor ons volk*, 1929; – Prof. Dr. Emiel Vliebergh, 1945.

LITERATUUR: F. van der Veken, 'In memoriam Jozef Salsmans', in WT, jg. 9 (1944), p. 57-59; – J. van Mierlo, 'In memoriam Jozef Salsmans', in *Jaarboek KVATL* (1945), p. 17-31; – J. Olaerts, *Het katholiek weekblad Hooger Leven*, KUL onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1973; – L. en L. Vos-Gevers, *Dat volk moet herleven. Het studententijdschrift De Vlaamsche Vlagge 1875-1933*, 1976; – F. Claes, 'Jozef Salsmans', in NBW, XI, 1985.

SANDRA MAES